

Bijdragen en brieven

tellen respectievelijk max. 600 dan wel 200 woorden. Adres en telefoonnummer vermelden. Gelijktijdige aanbieding aan andere kranten is ongewenst.

opinie@volkskrant.nl
brieven@volkskrant.nl
ombudsvrouw@volkskrant.nl

Commentaar

Kruitvat Den Haag

In de Haagse wijken Schilderswijk en Transvaal gooiën demonstraties voor en tegen de IS olie op het vuur.

Zondag was het voor de zoveelste keer raak op en rond de Hoefkade in de Haagse Schilderswijk. Met groot machtsvertoon moest de Mobiele Eenheid er aan te pas komen om rechts-radicalen demonstranten en IS-aanhangers uit elkaar te houden. Politieagenten werden bekogeld met stenen en vuurwerk, journalisten, persfotografen en cameramensen werden belaagd en gemolesteerd.

De bewoners van de Haagse volkswijken Transvaal en Schilderswijk eisen van het gemeentebestuur en van de landelijke autoriteiten dat er een einde komt aan de vele demonstraties die deze zomer hun straten en (speel-)pleinen onveilig maken. Ze wijzen op de toch al gespannen situatie tussen verschillende groepen in de dichtbevolkte multi-etnische buurten. Ondernemers vrezen voor hun nering. Sommigen prijzen het optreden van wijkagenten, anderen klagen over intimidatie en discriminatie. Zelfs de Nationale Ombudsman moest in actie komen; hij zag overigens geen aanleiding om de politie in gebreke te stellen.

Radicale moslimjongeren lieten op 24 juli een pro-Gazademonstratie ontaarden in een weerszinwekkende manifestatie van antisemitisch extremisme. Demonstranten bedekten hun gezicht, zwaaiden met zwarte vlaggen als steunbetui-

Afwachten hoe de zaak ontspoord is geen optie

ging aan de terroristen van de IS en scandeerden 'Dood aan de Joden'. Een onnozele burgemeester Van Aartsen zag er aanvankelijk geen kwaad in, maar het Openbaar Ministerie stelde op basis van camerabeelden uiteindelijk terecht vervolging in tegen enkele wetsovertreders.

Het Haagse gemeentebestuur maakte dit weekend wederom een taxatiefout door toestemming te geven voor een Mars van de Vrijheid tegen de IS-jongeren in opnieuw Transvaal en de Schilderswijk. De verdediging van het stadhuis, dat de route van de demonstratie onderweg werd verlegd om een clash tussen rechts-radicalen en moslimextremisten te vermijden, doet gekunsteld aan.

Wanneer de kans bestaat op geweldpleging en dus omstanders gevaar kunnen lopen, is dat een legitieme reden voor de politie en het gemeentebestuur om geen toestemming te geven voor een demonstratie op de plek die de organisatoren hebben uitgekozen. Handhaving van de openbare orde prevaleert boven de vrijheid van demonstratie. De bewoners van de volkswijken wezen terecht op meer geschikte locaties voor demonstraties, zoals het Haagse Malieveld.

Den Haag is niet uniek; de brandhaarden in het Midden-Oosten doen in tal van Europese steden met islamitische bewoners de vlam in de pan slaan. Escalatie moet door het bevoegd gezag worden voorkomen. Afwachten hoe demonstraties ontsporen is geen optie meer.

Hans Wansink

Stekel

Ontwikkelingsland

Terwijl we ontwikkelingslanden leren belasting te innen om daarmee een publieke sector op te bouwen, zijn we die in Nederland aan het afbreken. We verpakken dit proces in de vrolijk stemmende term 'participatiesamenleving'. Het werkt heel simpel: je vraagt burgers diensten te leveren in het algemeen belang en probeert het te verkopen als eigen belang. Wie wil er niet wonen in leuke, verzorgde straten met veel groen? Zo

kon het gebeuren dat bewoners in de Mickey Mousestraat in Almere elkaar nu in de haren vliegen over het onderhoud van riolering en bestrating. Voor de leek zaken die wat verder voeren dan een vrijwillig geveltuintje, maar in Almere blijkbaar geen basisvoorziening meer. 'Mandigheid' noemen ze het in Almere, nalatigheid is een betere term. Daarop is het passende antwoord: geen belasting betalen. Carlijn Vos

Help Oekraïne met opbouw staatsapparaat

Ton Nijhuis is directeur van het Duitsland Instituut van de Universiteit van Amsterdam.

Sanctieoorlog

Europa moet de zwakke satellietstaten van Rusland helpen zich tot sterke democratieën te ontwikkelen.

Wie lijdt het meest onder de sancties? Weet Rusland het Westen werkelijk te raken, of blijkt het

vooral zichzelf te treffen? En wie heeft het grootste uithoudingsvermogen? Deze vragen staan in de sanctieoorlog in het centrum van de belangstelling en worden in vele rekensommen en tabellen uitgewerkt, soms gepaard met doemscenario's. Natuurlijk zijn sancties bedoeld om pijn te doen en dus is het goed te proberen de effectiviteit te meten. Maar de fixatie op de uitwerking van de sancties over en weer leidt af van de belangrijke vragen die voor de toekomst moeten worden gesteld, namelijk wat is de strategie van het Westen om met Rusland om te gaan en vooral hoe kan het Westen helpen om de landen die na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie zijn ontstaan zich als democratische rechtsstaten met een gezonde economie te ontwikkelen. De sancties zijn immers geen doel op zich en ook geen speeltjes om mee te pesten.

De nadruk op de sancties leidt bovendien tot een eenzijdige fixatie op Rusland, terwijl de aandacht evenzeer moet uitgaan naar Oekraïne en de andere landen aan de oostgrens van de EU.

Die exclusieve aandacht voor Rusland is niet nieuw. Na de opening van het IJzeren Gordijn was de strategie van het Westen, vooral onder Duitse invloed, om Rusland te helpen in zijn

transformatieproces naar een liberale democratie met een vrije markteconomie. Ook toen stak de politieke aandacht voor de andere landen in het oosten schril af bij die voor Rusland, dit zeer tot ongenoegen van onder meer Polen. Een pijnlijk neveneffect van deze politiek was dat Rusland een relatief vrije hand kreeg in zijn buurlandenpolitiek, waardoor in Moskou de indruk kon ontstaan dat die buurlanden nog steeds tot Ruslands achtertuin of invloedssfeer behoren. Het gewenste effect, een modern liberaal Rusland, bleef uit. In plaats daarvan werd het land meer repressief naar binnen en agressief naar buiten. Niemand heeft nog echt hoop dat Ruslands politiek nu opeens verandert en dat het land de nationale soevereiniteit en territoriale integriteit van de voormalige Sovjetrepublieken plotseling gaat respecteren.

De nadruk zou daarom in het vervolg meer moeten komen te liggen op het versterken van Oekraïne en de

Elke schijn van verdeeldheid tegenover Rusland is funest

overige landen die Rusland tot zijn invloedssfeer rekent. Een stabiele staat met een legitieme regering en een goed functionerende economie zijn de beste garanties tegen effectieve inmenging van buiten. Concrete programma's dus om het staatsapparaat te versterken, de rechtsstaat te ontwikkelen, de bureaucratie efficiënter te maken, corruptie te bestrijden, politieke partijen meer structuur te geven, politie en leger te moderniseren, onderwijs te verbeteren, om enkele kleine problemen te noemen.

Genoeg te doen. Maar juist op dit vlak gebeurt veel te weinig, terwijl het toch bij het Europees zelfbegrip past om niet-militaire, maar civiele oplossingen voor conflicten te zoeken. Bovendien is hier na de val van de Ber-

lijnse Muur ook, wederom vooral door Duitsland, de nodige ervaring opgedaan toen de landen van het voormalige Oostblok zichzelf opnieuw moesten uitvinden en alle instituties opnieuw moesten opbouwen. Natuurlijk, dit kost geld, veel geld, maar geld dat beter besteed wordt dan het verlies dat de sancties veroorzaken. Europese solidariteit en goed begrepen eigenbelang sluiten hier naadloos op elkaar aan. Welvarende rechtsstaten aan de randen van Europa zijn de beste garantie voor vrede en stabiliteit.

En Rusland dan? Allereerst moet het Westen accepteren dat het de Russische politiek niet zo maar kan veranderen. Daarvoor is het imperiale zelfbewustzijn te sterk en het land domweg te groot. De postmoderne dromerij van Europa waarin net wordt gedaan of de rest van de wereld ook het extreme nationalisme, het gebruik van geweld, et cetera heeft afgezworen en alles via diplomatie kan worden opgelost, is naïef. De sancties zijn noodzakelijk, maar er moet tegelijkertijd sprake zijn van een helder strategisch concept hoe Rusland te bewegen weer coöperatief te worden in de internationale diplomatie.

En dat betekent ook dat de landen van Europa en de VS met één mond moeten spreken en dit ook zo helder naar Moskou communiceren dat hier geen enkel misverstand over kan ontstaan. Elke schijn van verdeeldheid is funest. Te snel het compromis zoeken leidt waarschijnlijk slechts tot de inschatting van Poetin dat het Westen zwak en verdeeld is.

De rode lijn van een dergelijke politiek moet zijn dat nationale soevereiniteit en territoriale integriteit niet geschonden mogen worden. Wanneer deze voorwaarde geaccepteerd wordt, kan Rusland weer in de vaart der volkeren worden opgenomen en is het Westen bereid Rusland als relatieve grootmacht op het wereldtoneel te accepteren en de banden met Moskou weer aan te halen. Het gaat er niet om Rusland te verzwakken, maar om de andere landen te versterken. Alleen zij kunnen uiteindelijk Rusland uit de illusie helpen dat zij niets anders dan zwakke satellietstaten zijn, die zich voor de expansiedrift van het Westen laten misbruiken.

Vorige week lagen de supermarkten in Moskou nog vol met groente en fruit.

Foto EPA